

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 112/10
v Luxemburgu 11. novembra 2010

Rozsudok vo veci C-543/08
Komisia/Portugalsko

Skutočnosť, že Portugalsko vlastní „golden shares“ v Energias de Portugal je v rozpore s právom Únie

Tieto „golden shares“ predstavujú neodôvodnené obmedzenie voľného pohybu kapitálu

Energias de Portugal (EDP) bola zmenená na akciovú spoločnosť v roku 1991, po reštrukturalizácii portugalského sektora elektrickej energie. V rokoch 1997 až 2006 bola privatizovaná v šiestich po sebe nasledujúcich fázach. V súčasnosti vlastní portugalský štát 25,73 % základného imania.

Podľa portugalskej právnej úpravy v oblasti privatizácie stanovy spoločností, ktorých privatizácia sa plánuje, môžu výnimočne stanoviť, ak to vyžadujú dôvody národného záujmu, existenciu privilegovaných akcií („golden shares“), ktoré sú určené na to, aby zostali vo vlastníctve štátu. Bez ohľadu na ich počet poskytuje tento druh akcií štátu právo veta, pokiaľ ide o zmenu stanov a iné rozhodnutia týkajúce sa vymedzenej oblasti.

Zákonné dekréty schvaľujúce privatizáciu EDP poskytli Portugalsku ako štátu, okrem tohto práva veta, aj právo brániť zvoleniu členov riadiaceho orgánu a určiť v takom prípade člena riadiaceho orgánu namiesto toho, ktorý dostal najmenej hlasov alebo sa nachádzal na poslednom mieste. Okrem toho, hoci stanovy EDP uvádzajú, že hlasy riadnych akcionárov, ktorí majú podiel viac ako 5 % na základnom imaní, sa nezohľadňujú, štát alebo jemu rovnocenné subjekty nepodliehajú tomuto obmedzeniu.

Komisia v tejto žalobe napadla tieto osobitné práva, o ktorých sa domnieva, že sú v rozpore s voľným pohybom kapitálu a slobodou usadiť sa.

Súdny dvor rozsudkom vydaným dnes vyhlásil, že **Portugalsko si tým, že si ponechalo v EDP osobitné práva vyplývajúce z „golden shares“, nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú na základe voľného pohybu kapitálu.**

Súdny dvor najprv uviedol, že to, že Portugalsko vykonáva osobitné práva vyplývajúce mu z „golden shares“ na základnom imaní EDP **predstavuje obmedzenie uvedenej základnej slobody.**

V prvom rade, **právo veta**, ktoré Portugalsko má v prípade značného počtu dôležitých rozhodnutí, a najmä v prípade akejkoľvek zmeny stanov EDP, implikuje, že vplyv Portugalska možno znížiť len vtedy, ak s tým súhlasí. Tento vplyv na riadenie a kontrolu EDP, ktorý nezodpovedá rozsahu účasti štátu, môže odrádzať hospodárske subjekty z iných členských štátov, aby robili priame investície do tejto spoločnosti, keďže by nemohli zasahovať do riadenia alebo kontroly spoločnosti v miere zodpovedajúcej hodnote ich akcií. Takisto toto právo veta môže mať odradzujúci účinok na portfóliové investície, keďže prípadné odmietnutie Portugalska schváliť rozhodnutie významné pre jej záujmy, môže ovplyvniť hodnotu akcií, a teda aj atraktivitu investície.

V druhom rade, **obmedzenie na 5 % hranicu výkonu hlasovacieho práva každým akcionárom**, s výnimkou štátu, môže brániť tak priamym, ako aj portfóliovým investíciám. Hlasovacie práva totiž predstavujú jeden zo základných prostriedkov akcionárov aktívne sa zúčastňovať na riadení podniku alebo jeho kontrole a každé opatrenie, ktoré má zabrániť výkonu týchto práv alebo ich podriať podmienkam, predstavuje teda prekážku voľného pohybu kapitálu. Okrem toho, hranice

výkonu hlasovacieho práva sú nástrojom, ktorý môže znížiť záujem na nadobudnutí účasti na základnom imaní spoločnosti, pretože obmedzujú možnosť priamych investorov vytvoriť alebo zachovať trvalé a priame hospodárske väzby so spoločnosťou, ktoré umožnia účinnú účasť na jej riadení alebo kontrole.

V treťom rade, **právo vymenovať člena riadiaceho orgánu**, ktoré je stanovené len pre štát a nemajú ho ostatní akcionári, obmedzuje rovnakým spôsobom možnosť akcionárov iných ako štát účinne sa zúčastniť na riadení alebo kontrole spoločnosti a môže spôsobiť zníženie atraktívnosti priamych investícií do jej základného imania u investorov z iných členských štátov.

Ďalej Súdny dvor uvádza, že **tieto obmedzenia nemôžu byť odôvodnené**. Na jednej strane cieľ zaistiť bezpečnosť dodávok energie v prípade krízy, vojny alebo terorizmu môže predstavovať naliehavé dôvody verejného záujmu odôvodňujúce prekážky voľného pohybu kapitálu, na tento dôvod je možné sa odvolávať len v prípade skutočnej a dostatočne závažnej hrozby, ktorá sa dotýka základného záujmu spoločnosti. Súdny dvor v tejto súvislosti uznáva, že argumentácia Portugalska, podľa ktorej takáto hrozba nemusí byť okamžitá, nie je úplne nedôvodná. Tento členský štát však neuviedol dôvody, pre ktoré sa domnieva, že jeho osobitné práva umožnia vyhnúť sa takémuto zásahu do verejnej bezpečnosti. Na druhej strane sa na úlohu všeobecného hospodárskeho záujmu zverenú EDP nemožno odvolávať na odôvodnenie predmetných ustanovení. V tejto súvislosti Súdny dvor pripomína, že v rámci tejto žaloby Komisia nespochybňuje osobitné alebo výlučné práva EDP, ale práva poskytnuté Portugalsku ako akcionárovi tejto spoločnosti.

Okrem toho sa Súdny dvor domnieva, že namietané ustanovenia nestanovujú osobitné okolnosti, za ktorých uvedené osobitné právomoci štátu možno vykonávať a poskytujú vnútroštátnym orgánom mieru voľnej úvahy, ktorá je veľmi diskrečná. Vytvárajú tak neistotu spôsobujúcu vážny dosah na voľný pohyb kapitálu. V dôsledku toho tieto opatrenia nemôžu v žiadnom prípade byť proporcionálne v porovnaní so sledovanými cieľmi.

Súdny dvor napokon pripomína, že vzhľadom nato, že konštatoval porušenie voľného pohybu kapitálu, nie je potrebné skúmať, či uvedené opatrenia predstavovali takisto porušenie slobody usadiť sa.

UPOZORNENIE: Žalobu o nesplnenie povinnosti smerujúcu proti členskému štátu, ktorý si nesplnil svoje povinnosti vyplývajúce z práva Únie, môže podať Komisia alebo iný členský štát. Ak Súdny dvor určí, že došlo k nesplneniu povinnosti, dotknutý členský štát je povinný bezodkladne vykonať rozsudok.

Ak sa Komisia domnieva, že členský štát nevykonával rozsudok, môže podať novú žalobu s návrhom na uloženie peňažných sankcií. Avšak v prípade neoznámenia opatrení na prebratie smernice Komisii môže Súdny dvor na návrh tejto inštitúcie uložiť sankcie v štádiu prvého rozsudku.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499